

عنوان مقاله:

قنوات سنتی سبزوار تهدید یا فرصت

محل انتشار:

دومین همایش ملی شهر سالم (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 2

نویسندگان:

علی شایقی - کارشناس عمران، آب و فاضلاب، رئیس اداره بهره برداری فاضلاب شرکت آب و فاضلاب سبزوار

سیدمجتبی عراقی زاده - کارشناس بهداشت محیط و مسئول تصفیه خانه فاضلاب سبزوار

عباس شرفی - مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب سبزوار

طیبه شم آبادی

خلاصه مقاله:

یکی از عوامل تهیه کننده محیط زیست و بهداشت فردی و عمومی در هر جامعه ای نحوه و چگونگی جمع آوریو دفع فاضلاب می باشد از سوی دیگر با توجه به شرایط اقلیمی و جغرافیایی سبزوار کمبود آب جهت تامین نیازهای شرب، فضای سبز و کشاورزی و صنعت بایستی پیش بینی و در نظر گرفته شود. یکی از تاسیسات زیرزمینی که منحصر به شهر سبزوار می باشد و از آن جهت جمع آوری و هدایت آبهای سطحی و فاضلاب های خانگی استفاده می شود و قنوات سنتی می باشند. در سبزوار ۱۳ رشته قنات اصلی وجود داشته که می توان به قنات عبدالرحمن، قنات حاج عباس، حاج ملا، نقابشک، عمیدآباد و فتح آباد اشاره نمود و تا حدود پنجاه سال پیش و قبل از اجرای شبکه آب (سیستم لوله کشی) از آن ها جهت تامین آب مورد نیاز کشاورزی، فضای سبز و آب شرب استفاده می شده است. پس از اجرای شبکه آب و با توجه به بافت خاص زمین سبزوار در اکثر نقاط شهر و غیر قابل نفوذ بودن آن که در اصطلاح محلی به آن ترسک و در اصطلاح علمی sand stone گفته می شود. مردم جهت دفع فاضلاب از این قنوات استفاده کردند. با افزایش شهر و افزایش دبی ورودی به قنوات و عدم بهره برداری مناسب به مرور زمان بدنه و بستر گالری قناتها تخریب و دچار فرسایش شد و مسیر قنوات مسدود گردید و موجب پس زدگی فاضلاب به داخل منازل و بروز معضلات بهداشتی و اجتماعی، ریزش و شستن خاک زیر معابر و ساختمان ها در مسیر قنوات و نفوذ فاضلاب به سفره های آب زیرزمینی و آلوده کردن آن ها و شیوع بیماری های واگیردار همچون و با و بروز اتفاقات شبکه آب و فاضلاب، مخابرات، گاز و برق بدلیل عبور قنوات از زیر تاسیسات و شستن خاک زیر آن ها و ... شده و می شود. مشکل ریزش قنوات تا جایی پیش رفت که باعث از دست رفتن جان یک شهروند در اتفاقات چهارراه بیهق شد. حال سوالی که پیش می آید اینست که آیا باید به قنوات و مشکلات آن ها بعنوان یک بحران و تهدید نگریسته شود و با وقوع حادثه ای در قنوات نسبت به اقدامات مسکن وار و ترمیم مقطعی اقدام نمود و در نهایت هر روز منتظر اتفاق جدید و ناگوار در خصوص قنوات بود یا قنوات را بعنوان یک فرصت غنیمت شمرد و با جذب اعتبار و تخصیص بودجه ای جداگانه نسبت به انجام فعالیت های همچون شناسایی مسیر قنوات، ترمیم و اصلاح مسیر قنوات در زیر معابر و زیر ساختمان ها جهت جلوگیری از بروز خسارات جانی و مالی، اجرای مسیرهای جدید جهت هدایت پساب قنوات و جلوگیری از نفوذ فاضلاب به سفره های آب زیرزمینی، استفاده از پساب قنوات جهت مصارف کشاورزی و فضای سبز پس از تصفیه مقدماتی و گندزدایی و ایمن نمودن ساختمان ها و تاسیسات زیرزمینی در مقابل بلایای طبیعی همچون زلزله و حفظ و نگهداری میراث فرهنگی و تاریخی اقدام نمود.

کلمات کلیدی:

قنوات سنتی، تصفیه خانه، شبکه فاضلاب، اتفاقات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1267454>

